

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Joukkoliikenteen palvelutasomäärittysten ja kriteerien päivittäminen

9.6.2026 Tapio Heinonen

Työn merkitys

- Yhtenäisten palvelutasomäärittysten merkitys korostuu ELY-keskusten joukkoliikenteen toimivallan muututtua vuoden 2026 alusta Traficomin valtakunnalliseksi tehtäväksi
- Entistä tärkeämpää on toimia valtakunnallisesti yhtenäisien kriteerien mukaan koko toimialueella
- Traficom toteuttaa palvelutasosuunnitelman ohjaamaan joukkoliikenteen määrärahojen käyttöä ja hankintojen suunnittelua. Tavoitteena on varmistaa, että joukkoliikenteen palvelutaso on vähintään riittävä turvaamaan julkiset liikkumistarpeet ja kehityksen, mutta on kuitenkin realistinen käyttäjäpotentiaalin ja rahoituksen suhteen.
- Työn painopiste on alueellisella tasolla, jossa tehtävänä on selvittää ja yhtenäistää aikaisempien ELY-alueiden palvelutasoselvitysten pohjalta palvelutasokriteerit siten, että ne jatkossa palvelevat koko Traficomien toimivalta-alueella tasapuolisesti alueelliset ominaispiirteet huomioon ottaen. Työssä tulee määrittellä uudestaan myös alueelliset palvelutasomäärittelyjen alueellinen jako huomioiden todelliset matkustajien liikkumistarpeet sekä aikaisemmat palvelutasomäärittelyt
- Liikenne12 ohjaa voimakkaasti palvelutasomäärittelyn tekoa ja sisältöä

Työn valtakunnalliset tavoitteet

- Päivitetään vuonna 2022 valmistunut: "Valtakunnallinen julkisen liikenteen palvelutason määrittely", missä määriteltiin maakuntakeskusten ja keskeisimpien solmupisteiden väliset työ ja työasiamatkat
- Päivitys käsittää juna-, lento- ja bussiliikenteen ja palvelee jatkossa Traficomien strategista joukkoliikennesuunnittelua.
- Työ perustuu Liikenne 12 -suunnitelmaan ja päivityksen yhteydessä huomioidaan työmatkustamisen lisäksi myös muut merkittävät valtakunnalliset liikkumistarpeet, joita voivat olla esimerkiksi vapaa-ajan- ja opiskelumatkat

Työn seudulliset tavoitteet

- Seudullisessa palvelutasotyössä linjataan periaatteet, joiden mukaisesti seudullisia palvelutasotavoitteita jatkossa määritetään.
- Laaditaan esitys aluejaosta ihmisten liikkumistarpeiden pohjalta eli siitä, millaisina kokonaisuuksina jatkossa halutaan kuvata seudullisen liikkumisen palvelutasotavoitteet.
- Työssä tulee myös määritellä valtakunnallisesti kaikille seuduille yhteensopivat palvelutasokriteerit, joilla voidaan yhdenmukaisesti vartailla eri alueiden Traficom liikenteen palvelutasoja keskenään.
- ELY-aikaisista palvelutasomäärittelyistä tulee tehdä myös yhteenveto, mistä voidaan nähdä eri alueiden erityispiirteet ja eroavaisuudet jatkotyöskentelyä varten
- Tarkoitus on hyödyntää työn tuloksia jo vuoden 2027 joukkoliikennehankintojen tukena ja jatkaa vaiheittain alueellisten määritysten päivittämistä

Valtioneuvoston selonteko valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vuosille 2026–2037

- Valtio (Traficom) määrittelee alueellisen liikenteen vähimmäispalvelutason
- Julkisen henkilöliikenteen palveluiden ostojen ja kehittämisen rahoituskokonaisuuteen varataan 10 milj. € lisärahoitus vuosittain vuodesta 2030 alkaen kuntien välisen liikenteen hankintoihin
- Valtio rahoittaa Suomen ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman (SCP) osana alueellisen joukkoliikenteen sekä kutsuliikenteen palvelujen hankintaa joukkoliikennepuutosalueilla vuosina 2026–2032
- Valtio (Traficom) ottaa vaiheittain käyttöön yhtenäiset hankintamenettelyt linja-autoliikenteen hankinnoissa ja yhdenmukaistaa pienille toimivaltaisille viranomaisille ja peruskunnille myönnettäviä joukkoliikenteen valtionavustuksia
- Valtio (Traficom) seuraa maakuntakeskusten välisten keskeisimpien työssäkäynti- ja työasiayhteyksien kaukoliikenteen (juna-, linja-auto- ja lentoliikenne) palvelujen kehitystä ja päivittää tarvittaessa seurannan pohjalta palvelutasotavoitteita

Lisää Liikenne12 kirjauksia

- Liikenne- ja viestintäministeriö ja Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) käynnistävät yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön ja Kelan kanssa toimet julkisesti järjestettyjen liikennepalvelujen tietopohjan rakentamisen kokonaisuuden kehittämiseksi
- Aikataulu- ja reittitietojen laadun parantamiseksi ja valtakunnallisen kattavuuden varmistamiseksi Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy yhdessä viranomais- ja yritystoimijoiden kanssa edistää tiedon hyödyntämistä
- Kunnat ja muut joukkoliikennettä järjestävät alueelliset toimijat (joukkoliikenneviranomaiset, markkinaehtoiset liikenteenharjoittajat) jatkavat yhteistyötä lippu- ja maksujärjestelmien yhteen toimivuuden parantamiseksi